І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXI. Ч. 61. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 30-го БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1974 No. 61. VOL. LXXXI.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ УВАН

Ню Йорк. — Як повідомляють з канцелярії УВАН, в неділю, 31-го березня ц. р. о год. 4-ій по полудні в будинку Академії — 206 Вест 100 вулиця в Ню Йорку відбудеться конференція, присвячена 10-річчю з дня смерти св. п. славного диригента проф. Нестора Городовенка. В програмі конференції: проф. Василь Омельченко — відкриття, проф. Василь Завітневич — доповідь, проф. Іван Замша — спогад. У мистецькій частині візьмуть участь: Ніна Галіон, Олена Замята, Юрій Федорів, Ганна Шерей, музичний супровід проф. Євген Крахно і проф. Калина Чічка-Андрієнко.

КОНЦЕРТ Р. ВЕНКЕ В ЮНІОН

Молодий концертовий скрипаль Рафаїл Венке виступить цієї суботи, 30-го березня ц. р. о год. 8-ій вечора в Кеан коледж у Юніон, Н. Дж. при Моріс евеню з власним концертом. В програмі твори чужих і українських композиторів. Рафаїл Венке, що вже від довшого часу пропаґує скрипкове мистецтво, відомий українській громаді зі своїх виступів на концертах в Ню Йорку, Філядельфії, Клівленді, Детройті, Міннеаполісі і других містах.

ВАСИЛЬ ШУСТ ВИСТУПИТЬ В ТОРОНТІ

Заходом Української Національної Федерації в Канаді в Торонті виступить в понеділок, 1-го квітня ц. р. Сент Лоренс Центер, відомий артист Василь Шуст. Він декламуватиме англійською і українською мовами поеми Тараса Шевченка, Василя Симоненка і Ліни Костенко. В програму включено також уривки з творів Вілліяма Шекспіра „Гамлет" також в обидвох мовах.

АКАДЕМІЧНИЙ ВЕЧІР В НЮ ГЕЙВЕНІ

Ню Гейвен. — Студентське Товариство ім. М. С. Грушевського та Т-во Прихильників УНР Відділи в Ню Гейвені в 150-роковини смерти Лорда Байрона — влаштовують академічний вечір, в програмі якого буде доповідь д-ра Ярослава К. Туркало на тему „Греція — колиска европейської цивілізації". Доповідь буде ілюстрована кольоровими знімками. В програмі візьмуть участь українські пластуни, які недавно подорожували по Греції. Вечір відбудеться в неділю, 31-го березня ц. р. о год. 4-ій по полудні в церковній залі — 569 Джордж вулиця в Ню Гейвені.

КОНЦЕРТ ЮЛІЯНИ ОСІНЧУК У ДЕТРОЙТІ

Детройт. — У неділю 7-го квітня 1974 р. відбудеться у Детройті концерт молодої піяністки Юліяни Осінчук, студентки відомої учительки Розіни Левін у Муз. Школі Джуліярд у Ню Йорку. Концерт влаштовують Культурно - Громадський Клюб та Український Музичний Інститут у Детройті. Він відбудеться о год. 3:15 по пол. в Лекчер Гол Детройтського Інституту Мистецтва.

ВИСТАВКА „БІЛОСНІЖКА" НЕ ВІДБУДЕТЬСЯ

Як повідомили організатори лялькового театру в Ню Йорку, постановка казки „Білосніжка", яка мала відбутися в неділю, 31-го березня ц. р., не відбудеться з незалежних від організаторів причин.

ПОМЕРЛА ПОЕТЕСА ОЛЬГА СТРІЛЕЦЬ

Київ. — Президія правління Спілки письменників України та Івано-Франківська Організація Спілки подали до відома, що 11 березня померла на 51 році життя поетеса Ольга Олександрівна Стрілець, народжена в 1923 році в селі Жовтневому Харківської области. Ольга Стрілець закінчила Харківський педагогічний інститут та аспірантуру і деякий час викладала українську мову і літературу в Кам'янець-Подільському, а відтак у Івано-Франківську, де почала також свою літературну кар'єру. Вона є автором чотирьох поетичних збірок та збірки нарисів. Була головою Івано-Франківського обласного літературного об'єднання.

ПЕРЕКЛАЛИ НОРВЕЗЬКИХ АВТОРІВ

Київ. — Редакція журналу „Всесвіт" заплянувала опублікувати велику збірку віршів дванадцяти визначних сучасних норвезьких авторів, у перекладі на українську мову. Переклади появляться за редакцією перекладачки і дослідниці скандинавських літератур Ольги Сенюк.

Окружний Комітет УНС Балтимор-Вашинґтон-Ричмонд відбуде загальні збори

Балтимор. — Як повідомляє Управа Окружного Комітету Відділів УНСоюзу округи Балтимор, Вашинґтон і Річмонд, загальні збори Окружного Комітету відбудуться в неділю, 7-го квітня 1974 р. в приміщенні Дому „Самопомочі" при 239 Савт на Бродвею в Балтиморі. До участи в Зборах запрошується всіх відділових урядовців і конвенційних делеґатів з місцевостей: Річмонд — 34, Вашинґтон — 15, Балтимор — 148, 320 і 337, Куртис Бей — 55, 81 і 290, Берлін — 260. У зборах візьмуть участь: Марія Душник, заступниця головного предсідника, Степан Гавриш, анистент керівника організаційного відділу і обласний організатор. На зборах буде обговорена конвенційна кампанія і схвалення пляну праці на 1974 рік. Початок зборів 2-га година по полудні.

В Ірвінґтоні відбудеться панель

Ірвінґтон. — З ініціятиви Відділу ООЧСУ в Нюарку-Ірвінґтоні, відбудеться в суботу, 6-го квітня о год. 6:30 вечора в залі Українського Народного Дому в Ірвінґтоні панель для обговорення положення на суспільно-громадському і політичному відтинках нашої діяспори. В панелі візьмуть участь: А. Бедрій — ООЧСУ, Я. Гайвас — ОДВУ, І. Карапінка — Гетьманська організація, І. Кедрин-Рудницький — Товариство Сприяння УНР. Модератор — інж. М. Семанишин. Після панелю запити і дискусія.

Конґрес проголосував підвищити мінімальну платню до $2.30 на годину

Вашинґтон. — У четвер, 28-го березня, Конґрес схвалив компромісний законопроєкт, який пропонує підвищити мінімальну платню з 1.60 до 2.30 доляра на годину. Законопроєкт, який в Сенаті пройшов 71-им голосом проти 29-ох, а в Палаті Репрезентантів 345-ма голосами проти 50-ох, передано президентові Ніксонові до підпису. Хоча Президент минулого року вжив „вето" проти майже ідентичного законопроєкту, то речники Білого Дому запевнили законодавців, що цього року він його підпише. Якщо президент Ніксон підпише його ще перед цією неділею, то закон ввійде в життя 1-го травня ц.р., а якщо підпише після 31-го березня, то закон почне діяти щойно 1-го червня. Цей компромісний законопроєкт пропонує, щоб із хвилиною, коли він ввійде в життя, тобто 1-го травня, або 1-го червня, мінімальна платня виносила 2.00 доляри на годину. Від 1-го січня 1975-го року платня мала б вже бути 2.10, а 1-го січня 1976-го зрости до 2.30 доляра на годину. Підвишка в мінімальній платні стосується передовсім робітників в індустріяльних і комерційних підприємствах. Крім того, платні близько 7 мільйонів робітників, наприклад, домашньої прислуги та стейтових й міських робітників, які досі не були охоплені федеральними стандартами платень, від тепер підпадатимуть під стандарти федерального уряду. Законопроєкт також пропонує підвищити мінімальний рівень платень для сільськогосподарських робітників, але цей рівень дійшов би до 2.30 доляра щойно в 1978-му році. Робітники, які працюють у ресторанах, школах, готелях, одержали б 2.30 на годину щойно в 1977-му році, але вже цієї весни мінімальний рівень їхніх платень зріс би до 1.90 доляра. Законопроєкт також передбачає, що мінімальна платня для цілоденних студентів виносила б 1.60 на годину, але вони не могли б працювати більше як 20 годин тижнево.

Палата Репрезентантів схвалила додаткові фонди на шкільну допомогу для ветеранів

Вашинґтон. — Палата Репрезентантів проголосувала збільшити фонди на шкільну допомогу для ветеранів, бо виявилося, що багато більше ветеранів рішило продовжувати свою освіту, ніж було передбачено. Коло 750 мільйонів долярів потрібно, щоб покрити кошти цієї допомоги. За цим законопроєктом, виготовленим Вілим Домом, голосувало 398 конґресменів, а ніхто не голосував проти. Білий Дім вніс цю пропозицію до Конґресу після того, як вплинуло дуже багато скарг від ветеранів, що вони не можуть одержати фінансової допомоги на продовження студій. Законопроєкт тепер піде до Сенату, де сподіваються скорого схвалення. Ветеранське Управління повідомило, що число ветеранів - студентів зросло на 30 відсотків понад первісні передбачення.

Викрадачі вимагають 500,000 долярів викупу за американського дипломата

Гермасільйо, Мехіко. — Речник американського консуляту в цім мехіканськім місті повідомив, що дружина Джона Петтерсона, американського віцеконсула, який був схоплений ще в п'ятницю, 22-го березня, невідомими досі викрадачами, старається виконати всі вимоги цих викрадачів, але вже майже тиждень не має вістки ні від свого чоловіка, ані від самих викрадачів. Кілька годин після схоплення Петтерсона викрадачі передали консулятові записку від нього, але від того часу не було іншої вістки. Речник консуляту відмовився коментувати поголоски, що викрадачі вимагали 500,000 долярів викупу, але з інших довірних джерел стало відомо, що родина схопленого віцеконсуля вже зібрала 250 тис. долярів і старається зібрати решту. Наразі не відомо хто схопив Петтерсона та які інші вимоги викрадачі висувають.

Нюйоркські робітники транспорту приготовляються до страйку

Ню Йорк. — Члени Спілки робітників транспорту ще в минулу неділю, 24-го березня, проголосували вийти на страйк, якщо до цієї неділі не одержать нового робітничого контракту. Члени цієї спілки, які обслуговують нюйоркські підземки та автобуси, вимагають, щоб новий дворічний контракт надав їм 21.4 відсоткову підвишку в плятнях, щоб із зростом коштів прожитку їхні платні автоматично підвищувалися, а також вимагають поліпшень в пенсійних та забезпеченевих програмах і довших платних вакацій. Посадник Ню Йорку Абрагам Бім та інші висловили надію, що пощастить оминути страйк, вказуючи на факт, що переговори між представниками Спілки робітників транспорту, яка нараховує коло 37,000 членів, та Метрополітальним Транспортаційним Управлінням, які розпочалися ще 5-го лютого, продовжуються. Але транспортаційні робітники твердять, що Транспортаційне Управління не хоче задовольнити „навіть поміркованих вимог" спілки. Погрожують, що в понеділок підуть на страйк, як пішли в 1966 р., якщо новий котракт не буде підписаний до півночі в наступну неділю. Як відомо, в 1966-му році страйк робітників на 12 днів цілком спаралізував нюйоркську систему масової транспортації.

Сенатор Кеннеді вибирається у відвідини до СССР

Вашинґтон. —Як повідомляє американська преса, сенатор Едвард Кеннеді має намір відвідати в квітні Совєтський Союз. Бюро Сенатора повідомляє, що Едвард Кеннеді прийняв запрошення відвідати СССР, але речник бюра відмовився подати хто саме запросив Сенатора. Представник бюра Е. Кеннеді заявив тільки, що відвідини відбудуться з метою „перевірки певних фактів". В часі відвідин мають відбутися „неофіційні розмови" з кремлівськими керівниками. Відвідини триватимуть два тижні. В тому часі Кеннеді відвідає ще Польщу, Румунію і Західню Німеччину.

ЗСА І СССР НЕ ДОСЯГНУЛИ ПОГОДЖЕННЯ ЩОДО ОБМЕЖЕННЯ СТРАТЕҐІЧНОГО ОЗБРОЄННЯ

Вашинґтон. — Опублікований спільний американсько - совєтський комунікат про переговори державного секретаря ЗСА Генрі Кіссінджера в Москві 24- 8 березня в дуже загальній формі вказує на справи і проблеми, які були предметом розмов, але без ніяких конкретних даних про досягнення на будь-якому відтинку. Хоч у комунікаті стверджується, що „обмін думками відбувався в конструкційній та діловій атмосфері", з усього сказаного можна зробити висновок, що розходження в поглядах на окремі справи між Москвою і Вашинґтоном є ще такого розміру, що ґрунтовніше погодження в таких умовах немислиме. Згідно з американськими інформаціями, Г. Кіссінджер надіявся привести з Москви конкретні домовлення щодо обмеження стратеґічної атомової зброї, але у переговорах з Брежнєвим виявилося, що совєтська сторона не схильна йти на ніякі такі компроміси, які не забезпечували б за Совєтським Союзом якщо вже не паритетности на кожному полі, то переваги. Не випадково, отже, американський секретар оборони Джеймс Шлесінджер вважав за конечне безпосередньо по закінченні переговорів Кіссінджера в Москві виступити з заявою, мовляв, совєтські чинники помиляються, коли вважають, що труднощі президента Ніксона у зв'язку з Вотерґейтською аферою можуть приневолити американський уряд до будь-яких однобічних концесій на відтинку зброєння. Шлесінджер відзначив, що в ніякому випадку президент Ніксон не погодиться на те, щоб поставити під загрозу безпеку З'єднаних Стейтів; навпаки, політика уряду і в дальшому буде розвиватися по лінії забезпечення в найкраще можливій мірі національних істересів ЗСА. Очевидно, того роду заяву секретаря оборони ЗСА треба оцінювати як попередження для Москви, що вона не повинна надто багато надіятися на поїздку президента Ніксона, якщо у совєтських лідерів немає намірів піти на раціональний компроміс щодо стратеґічного озброєння.

Ця справа настільки серйозна на сучасному етапі, що СССР має перевагу над ЗСА щодо числа міжконтинентальних ракет у відношенні 2,360 до 1,710 і перевагу щодо нищівної сили ракет розміщених на континенті з відношенням 2:1. ЗСА мають покищо перевагу над СССРу ракетах з багатозарядними головками, з допомогою яких можна одночасно атакувати різні об'єкти на території ворога. СССР почав щойно випробовування цього типу міжконтинентальних ракет. У 1977 році, як тільки ЗСА закінчать програму будови цих ракет, американський арсенал нараховуватиме 10,000 багатозарядних головок, які будуть вмонтовані на 1,700 ракетах. Совєтський Союз не матиме змоги почати масове виробництво цього роду найновішої ракетної зброї скоріше як за два роки.

Моше Даян почав розмови в справі перемир'я зі Сирією

Вашинґтон. — Сюди прибув міністер оборони Ізраїля Моше Даян для започаткування переговорів за посередництвом Генрі Кіссінджена зі Сирією про роз'єднання ізраїльсько-сирійських військ в районі Голянських висот. Рормови Даяна з Кіссінджером почалися 29-го березня. Сирійський представник прибуде до Вашинґтону через два тижні. На конференції Арабської Ліґи в Тунісі Сирія уточнила свої позиції в справі переговорів з Ізраїлем, ставлячи як передумову підписання перемир'я звільнення всіх окупованих Ізраїлем арабських територій від 1967-го року, включно з арабською частиною Єрусалиму, а також забезпечення „справедливих національних вимог" палестинських арабів, тобто створення окремої Палестинської держави. Ізраїль, як відомо, є згідний на деякі територіяльні поступки, але не вважає за можливим для себе звільнити весь обшир Голянських висот та Єрусалим. Крім того, ізраїльський уряд ставить як умову роз'єднання ізраїльсько-сирійських військ — обмін воєннополоненими. Між ізраїльськими та сирійськими військами вже третій тиждень продовжується артилерійська перестрілка і є втрати в людях.

Не всі задоволені з життя в Ізраїлю

Тель Авів. — Дослідний Інститут в Тель Авіві подав до відома, що його співробітники перевели опити окремою анкетою, які охопили майже 200.000 населення. З анкети виходить, що 6,5 відсотків запитаних вже сьогодні здецидовані еміґрувати до інших країн, а дальших 5 відсотків поважно застановляються над такою можливістю. Коментатори ізраїльської преси пояснюють вислід анкети тим, що в наслідок війни дуже погіршилась господарська ситуація і майже подвійно піднеслись ціни на товари широкого запотребування, як також переконання, що теперішній уряд не робить жадних заходів, щоб ситуацію змінити.

Велика Британія зупинила допомогу та продаж зброї для Чіле

Лондон. — Уряд Великої Британії повідомив, що зупиняє всю економічну допомогу для Чіле та що більше не продаватиме зброї цій південноамериканській країні. Британський міністер закордонних справ Джеймс Келлаген заявив у Палаті Громад, що майбутня політика Лондону відносно чілійської хунти, яка повалила владу марксистського президента Сальвадора Альєнде, буде базована на тім, чи хунта старатиметься привернути демократичну систему для Чіле, а також сказав, що британський уряд братиме під увагу, чи людські права будуть забезпечені та респектовані в тій країні. Коментатори вказують, що припинення Лондоном економічної допомоги не матиме великих наслідків, бо ця допомога річно виносила тільки 9 мільйонів долярів. Але з політичного боку це рішення британського уряду може дуже пошкодити чілійській хунті, бо вона й так вже ізольована від багатьох країн світу, які часто осуджують її діяльність. Щодо постанови Лондону не продавати для Чіле зброї, то це означає, що хунта не одержить двох обіцяних кораблів—винищувачів і двох підводних човнів. Чілійські повітряні збройні сили в минулому закуповували літаки у Великій Британії, а тепер будуть змушені шукати за іншим продавцем.

В УКРАЇНІ ЗАБОРОНЕНО СВЯТКУВАТИ РОКОВИНИ ШЕВЧЕНКА, ПРОДОВЖУЮТЬСЯ АРЕШТИ СТУДЕНТІВ І СВЯЩЕНИКІВ

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — З України наспіли інформації, що запляновані цьогорічні відзначення роковин Тараса Шевченка в дні 9 березня у Києві і у Львові не відбулися. Святкування заборонили партійні органи. Це привело до студентських демонстрацій в обидвох містах. В тому ж часі були переведені численні арешти серед студентів високих шкіл Львова. Такі заходи урядових чинників пов'язані з зростанням національної свідомости та політичної активности в колах молоді. Очевидці твердять, що в останньому часі молоді українці демонстративно виявляють свою національну ідентичність. Це видно зокрема в уживанні української мови.

В лютому ц. р. мали також місце численні арешти серед священиків західніх областей України. Арештованим закидали поширювання молитовників та виконування душпастирських обов'язків в рямках забороненої владою Української Католицької Церкви. Сімох священиків засудили на довгорочинцеве ув'язнення.

Валерій Панов намагався зустрінутися з Кіссінджером

Москва. — „Ню Йорк Таймс" з 29 березня інформує про заходи совєтського артиста балету, дисидента Валерія Панова, зустрінутися з американським державним секретарем Г. Кіссенджером, або з кимось з його оточення та інтервеніювати в справі дозволу на виїзд з СССР для нього і його дружини Галини. Заходи ці не мали успіху, хоч інформація про намір Панова була доведена до відома Г. Кіссінджера. Як відомо, совєтський уряд погодився дати виїздну візу для В. Панова, але відмовив у візі для його дружини, без якої Панов не погодився покидати Совєтський Союз.

В СССР засуджено спеціяліста-психолога за зв'язки з чужинцями

Москва. — Аґенство Асошіейтед прес повідомило з Москви про те, що тут закінчився 28 березня п'ятнадцятиденний суд над психологом Едвардом К. Наумовим, арештованим за втримування зв'язків із західніми психологами. Суд засудив Е. Наумова на два роки важкої праці у концтаборах. Формально обвинувачення спиралося на закиді, що Наумов, мовляв, зловжив фондами клюбу, який запросив його з викладами на тему парапсихології і телепатії. Фактично, за даними дисидентських кіл, це обвинувачення було спрепароване після того, як Наумов відмовився піти по лінії вимоги КҐБ зірвати всякі контакти з чужинецькими психологами, які приїздили до СССР з науковими відрядженнями.

Відбулись збори Академії Наук УССР

Київ. — Згідно з повідомлення РАТАУ з 21 березня, тут відбулися загальні збори Академії наук УССР з участю не тільки вчених, але й членів Політбюро ЦК Компартії України та представників уряду УССР. На зборах обрано президента і керівний орган Академії — президію Академії Наук УССР. Згідно зі статутом, такі вибори відбуваються один раз на чотири роки. На президента переобрано академіка Б. Є. Патона, віце-президентами - академіків І. І. Білодіда, В. М. Глушкова, Г. С. Писаренка, К. М. Ситника, В. І. Трефілова. Головним ученим секретарем обрано члена-кореспондента Академії Наук УССР І. К. Походню, а академіками-секретарями відділень Академії затверджено академіків Б. М. Бабія, В. Н. Гріднєва, Ю. О. Митропольського, С. І. Субботіна, І. М. Федорченка, І. Т. Швеця, К. Б. Яцимирського, членів — кореспондентів А. В. Манорика, О. С. Мельничука, В. І. Скока. Членами президії обрано академіків В. С. Гутирю, Л. М. Литвиненка, З. І. Некрасова, Я. С. Постригача, О. Я. Усикова.

Ґастролі ансамблю танців УССР в Мехіко

Мехіко. — В половині березня тут почалися, як повідомив ТАСС, ґастролі Державного академічного ансамблю танцю Української ССР, яким керує народний артист СССР Павло Вірський. Це вже другий з черги виступ цього ансамблю на мехіканській землі. Вперше ансамбль з України в Мехіко виступав в 1965 році. В Мехіко український ансамбль, як заявив Вірський, репрезентує „мистецтво країни Рад". Після дебюту 18 березня в столичній „Авдіторіо Насіональ", артистів ансамблю запрошено на телебачення, де знято реклямний фільм. У Мехіко ансамбль ґастролюватиме упродовж місяця, а відтак виїде з ґастролями до інших держав Латинської Америки.

Відбудуться вибори до Верховної ради СССР

Москва. — Президія Верховної ради СССР опублікувала „указ", на основі якого розписано в СССР вибори до Верховної Ради СССР на 16 червня 1974 року. У редакційній „Правди" з цього приводу пишеться, що ці вибори мають „бути виявом справжнього торжества нашої демократії, нашого совєтського способу життя". Газета закликає громадян СССР зустріти заповіджені вибори „новими збільшеними досягненнями" при виконанні плянів дев'ятої п'ятирічки і висловлює впевненість, що „тісно об'єднаний довкруги рідної партії, її ленінського Центрального комітету, совєтський народ одноголосно висловить у заплянованих виборах свою волю впевнено йти вперед по шляху комуністичного будівництва".

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J 07303

Політична непевність

Не зважаючи на всі декларації про політику „відпруження" та на метушню дипломатів і державних мужів, щоб її потвердити, у світі дальше повно всіляких напружень та непевностей. Інакше бо й не може бути, як одним із головних партнерів розгри на політичній шахівниці світу є аморальні, підступні й захланні верховоди останньої ще в світі колоніяльної імперії з її народовбивчою системою, Совєтського Союзу.

На дволичність поведінки цих совєтських верховодів щораз частіше звертає увагу американська преса, натякають на неї і провідні політичні діячі. До цієї політичної непевности причинилася головно совєтська поведінка в недавній кризі на Близькому Сході та під час теперішньої енергетичної кризи. Одні совєтські політичні комівояжери їздять по Америці, підписують всілякі торговельні і фінансові контракти з різними фірмами та переконують їх і заявляють під час своїх публічних виступів про неймовірні користі, що їх мала б Америка, признавши Совєтському Союзові статус упривілейованої держави в її торговельних взаєминах, а другі швендяються по арабських країнах та підмовляють і переконують арабів, щоб ті не тільки не касували, але ще й затіснили та продовжували своє ембарґо на вивіз нафти до Америки.

Подібна совєтська дволичність проявляється і в багатьох інших політичних ділянках. Останніми місяцями в пресі було повно всіляких повідомлень про розбудову совєтських збройних сил, зокрема морської фльоти й авіяції. Рівночасно совєтські верховоди сердиті, що Америка ставить деякі інші передумови обмеження стратегічної зброї, ніж вони б собі того бажали.

Все це та ряд інших напружень у теперішній політиці відпруження було темою розмов державного секретаря ЗСА Генрі Кіссінджера із совєтським партійним верховодом Леонідом Брежнєвим і совєтським міністром закордонних справ Андреєм Громиком на початку цього тижня. Виявляється, що чи не єдиною справою, яку під час тих нарад пологоджено, були узгіднення щодо чергових відвідин президента Ніксона в Совєтському Союзі в червні цього року, але й ці відвідини тепер, як це можна вносити з останніх повідомлень, є під знаком запиту.

Додати до цього ще теперішні розходження між ЗСА і країнами Европейського Спільного Ринку та безліч всіляких інших більших і менших напружень, що існують практично в усіх закутинах світу, то й матимемо загальний образ політичної непевности, всупереч усім протилежним запевнюванням дипломатів і політиків.

Важливі почини

Інформація про засідання управи Української Американської Асоціяції Університетських Професорів та разом з цим конкретні дані про працю Асоціяції і намічені пляни на найближче майбутнє — не тільки привертають увагу всього нашого громадянства, але дають підставу для оптимістичної оцінки ролі нашого чималого числом гурту висококваліфікованих інтелектуальних працівників у нашому національному житті на чужому терені. Ніде правди діти, але досі в українському житті відносно мало відчувалося питому вагу кількох сотень українців — університетських професорів, з яких багато мають вже вироблене ім'я у науковому американському світі. Якщо у висліді активізації Асоціяції тільки на цих відтинках, про які мова у надрукованому у вчорашньому виданні „Свободи" звідомленні із засідання управи, наступлять зміни, то це буде і з користю для самої Асоціяції і для всього українського поселення на Північноамериканському континенті, а може й усієї української діяспори.

На окрему увагу заслуговує ініціятива Асоціяції по лінії оборони українських інтелектуалістів - дисидентів в загальному пляні мобілізації опінії наукового американського світу. Того роду акція з боку наших університетських професорів значно скріпить загальногромадські заходи в обороні репресованих українських діячів. Треба вітати плян включитися в акцію за признанням для Валентина Мороза Нобелівської премії.

Зв'язки Асоціяції з іншими українськими науковими інституціями, як НТШ, УВАН, Гарвардський Український Центр і Український Вільний Університет, вможливлять, безсумніву, скріплення окремих інституцій і установ. Це незвичайно важлива проблема, бо деякі з цих установ потребують кваліфікованого посилення, якщо вони мають виконати призначену функцію на шляху розвитку української науки. Окреме значення має затіснення прямих контактів Асоціяції з Українським Вільним Університетом в Мюнхені. Реалізація т. зв. мюнхенського проєкту з участю українських американських професорів і студентів може дати чималий поштовх до закріплення позицій УВУ на західньонімецькому ґрунті, як важливого центру східньоевропейських, а в першій мірі українознавчих студій.

Окремо треба відзначити факт приступлення Асоціяції до загальноамериканської Національної Конференції Американських Етнічних Груп та плян співучасти у відзначуванні 200-річчя незалежности З'єднаних Стейтів Америки. Чималим досягненням Асоціяції буде, коли до кінця цього року появиться друком Біографічний довідник, який буде своєрідним показником наших інтелектуальних ресурсів у цій країні. Очевидно, треба тільки привітати плян Асоціяції втримувати якнайтісніший контакт з українським громадським життям та систематично інформувати українське громадянство про працю Асоціяції і її пляни.

Л. Брежнєв декларує підтримку для народів Азії і Африки

Багдад. — У зв'язку з XI сесією ради Організації солідарности народів Азії і Африки, що почала тут свою працю 24 березня, генеральний секретар КПСС Л. Брежнєв надіслав за своїм особистим підписом привітальну телеграму учасникам сесії. У цій телеграмі Л. Брежнєв стверджує, що народи Азії і Африки мають незвичайно догідні умови для повного здійснення своїх політичних цілей в боротьбі з імперіялізмом Заходу і що в цьому вони можуть розраховувати на підтримку своїх „природних і вірних союзників — соціялістичних країн". Брежнєв заявляє також, що симпатії СССР по боці „протиколоніяльної і протиімперіялістичної боротьби народів Азії і Африки".

ЖИДІВСЬКИЙ АВТОР ПРО УКРАЇНСЬКИХ В'ЯЗНІВ

Ми співчуваємо з усіми, які борються за самостійність народів і права людини, без різниці раси, релігії, походження. Кожному народові світу належиться право на його самостійне існування і кожній людині свобода... Ми протиставляємося імперіялістам, загарбникам і народовбивникам, ми протиставляємося тоталітаристам всякого кольору... Ми стоїмо у затяжній боротьбі з російським імперіялізмом і колоніялізмом і його способом життя, накиненим нашим народам, комуністичним тоталітаризмом; комунізм це є форма сучасного російського імперіялізму... У ніодній поневоленій в СССР, ані в ніодній сателітній країні — комуністична система не була прийнята добровільно народом, але накинена російськими збройними силами. Туркестанові, Грузії, Вірменії, Азербайджанові, Північному Кавказові, Донським козакам, Україні, Білорусії, Литві, Латвії, Естонії, Польщі, Східній Німеччині, Словаччині, Чехії, Мадярщині, Румунії, чи Хорватії накинено комуністичний режим. Ні один народ не вибрав собі його свобідним волевиявленням... Комунізм не відповідає ані духовості, ані уявлінню суспільних інституцій поневолених народів. Він є формою чужого панування, є модерною формою колоніялізму... Тому є помилкою уважати, що народи протягом останніх десятиліть їх ярмлення прийняли комунізм як свою власну систему життя, мовляв, молодь перевиховалася в дусі його ідей, бо не було ще народу у світі, щоб прийняв за свою систему ідей і засобів рабства, накиненого йому. Нацизм був теж колоніяльною системою панування! Різниць поміж обома системами по суті немає. В одній і другій системі є теорія „герренфольку", вибраного народу, „старшого брата", один і другий є тоталітаризмом; врештою, це питання влучно поставив і розв'язав у своїй книзі Іван Дзюба: „Інтернаціоналізм, чи русифікація?" Він однозначно відповів — в російській імперії модерного типу йдеться про ніякий інтернаціоналізм, а про русифікацію, колонізацію, імперіялізм, старше братство, панування російського герренфольку...

У тому самому дусі розоблачують комунізм і відомі жидівські автори, які нещодавно залишили російську імперію, відбувши інколи по 10 і більше років ув'язнення. Звертаємо увагу на твір „Четвертий вимір" Авраама Шіфріна і понад усе на „Спомини із Мордовських концтаборів" Анатолія Радигіна — обидва сьогодні в Ізраїлю. Авраам Шіфрін складав свідчення перед Сенатською Комісією ЗСА останнього року. Їхні твори з'ясовують не лише ситуацію терористичної системи не гірше творів Солженіцина, але водночас, зокрема Радигін, поет і морський капітан, рушійні ідеї визвольної боротьби поневолених націй, факти цієї боротьби та її стратегію. Ідеї АБН рельєфно віддзеркалені в обох авторів.

Анатолій Радигін був ув'язнений 1962 р. за спробу втекти за кордон. Відбув 8 років у найважчій донедавна Владимірській тюрмі і три роки в Мордовських концтаборах суворого режиму. Він — жидівський патріот, який глибоко розуміє національно - визвольні процеси поневолених народів. Він з'ясовує чим живуть, яким духовим змістом, якими ідеями, зацікавленнями, якими є національні групи і особи з різних поневолених російським імперіялізмом країн, опинившися на дні пекла. Як на палеті бачимо не лише боротьбу в'язнів різних національностей в концтаборах, але не менше многосторонньо боротьбу самих націй за їхню незалежність і права людини, бо найкращі авангардисти цієї боротьби опинилися за ґратами. Радигін пише про наших в'язнів: „Я не філософ і не дипломат... В нас подібна мета — прагнення знайти батьківщину. І у нас спільний ворог. Просто неможливо жити в Мордовії і бути далеким від України. Немає політичних таборів без українців. Немає боротьби проти російської імперії без українських героїв, мучеників... І коли із сусідньої камери задиханий хрипкий голос кричить: „Хлопці, передайте на волю, що я помер за вільну Україну"! — тоді почуєш дихання тисячолітньої нації, яка любить, і ненавидить, бунтується і надіється, нічого не забуває і творить чудові пісні..." „Я лише недавно знайшов свою батьківщину. Я довго жив з українцями пліч-о-пліч, ділив з ними карцерну пайку і останню пучку махорки. Я зрозумів їхнє непохитне прагнення Батьківщини, їх право на неї. Я збагнув їхню справедливість..." — пише Радигін. А про провідного діяча українського революційно - визвольного руху, націоналіста Михайла Сороку, якого замордувало КҐБ напередодні звільнення після відбуття ним 25-тирічного ув'язнення — пише Радигін: „Цей чоловік жив і відійшов із життя мужньо, як лицар, спокійно, як учений, як світло, як святий, достойно, як державний діяч. Він міг би прикрасити будь - яку державу і створити будь - яку державність. Я вірю, що прийде час, коли при згадці його імени українці будуть уставати з місць і стоятимуть мовчки і урочисто, як встають американці, коли почують ім'я Вашинґтона, угорці, почувши ім'я Кошута, а жиди, почувши ім'я Герцля".

„Пишіть по-російськи" — мова про листування з рідною. „Говоріть по-російськи"! — одна неросійська фраза і зустріч зі старою матір'ю переривається негайно і невмолимо, матір'ю, що прибула тисячі миль, щоб побачити сина чи дочку... Неписані російською мовою листи шлють до Києва, чи Еривану, Риги чи Ташкенту для... цензури... Але власне — пише Радигін — в тому є мудрість імперського виховання примусити віруючого богохулити, жида — християнитися, а національного патріота — писати мовою поневолювача"...

До в'язниці привезли організаторів російського соціял - християнського союзу — згадує Радигін. Один із організаторів попав у келію Радигіна і „детально розповів, чому інші народи повинні учтиво чекати, поки росіянин, втомившися грішити... піднесе, вкінці, загублений іншими народами християнський стяг і стане прикладом, провідником, притягальною силою і світочем для всього світу. Він доказував богоносність та вибраність російського (не слов'янського, не християнського і навіть не православного, а власне великоросійського) народу і лише допоміжну (також достатньо шанобливу!), лише підсобну ролю інших націй в цьому обов'язковому піднесенні до світового щастя і загального братерства. Всі повинні вважати за честь іти в цій свиті, в якій звичайно жидам не місце, а українці ж мусять пам'ятати, що вони дуже часто кидали довірений їм шлейф і хапалися за шаблю..."

Але йому дав блискучу, з найглибшим знанням російської духовости, російського чорносотенського руху, зокрема історії, філософії, Біблії, з захопленням усіх в'язнів — український науковець, в'язень Михайло Горинь.

Спомини Радигіна стоять читачам до диспозиції окремим виданням українською і англійською мовами. Декілька цитат із них автора, який ще вчора був у тюрмі народів у перших лавах борців — поневолених народів, дають нам безцін елементів до з'ясування сучасної ситуації національно - визвольної боротьби поневолених народів. Він не припадково пише, що до „появи перших членів всеросійського християнського соціяльного союзу, після відходу з його табору власовців не було в'язня-росіянина, який не прийшов би до нас — пише він — не з таборів для кримінальних злочинців"...

У таборах кримінальних злочинців кількість людей російського походження багато перевершує їх нормальну статистичну частку населення СССР. А в політтаборах, навпаки. Це свідчить не про явну непорядність будь-якої російської людини, а про її внутрішню готовість сприйняти імперську суть держави, в якій вона вважається „старшим братом"...

Радигін описує незламність двох українських поетів — Зіновія Красівського і Осипа Терелю, обох душевно здорових людей, запроторених до дому божевільних. І віддає їм шану, апелюючи до світу допомогти їм.

Свою прецінну документацію високої літературно-мистецької вартости закінчує епізодом про Валентина Мороза, що зворушує до глибини душі!.

Український текст спогадів Анатолія Радигіна можна набути в „Шляху Перемоги", а англійською мовою у В-ві АБН у Мюнхені.

Пресове Бюро АБН

Степан Женецький

ПРЯШІВЩИНА СТУКАЄ ДО НАШОГО СУМЛІННЯ

Пряшівщина, побіч Лемківщини — це найбільш забуті самими нами, українцями, волості української землі, мешканцями яких ми, українці, найменше цікавилися раніше, і замало цікавимося ще й тепер. І саме внаслідок того малого зацікавлення цими нашими зарубіжними землями, українське населення яких, пряшівщани й лемки, сотками років були відірвані від українського материка, найдовше знаходилося під впливом нашої національної язви — москвофільства: на Лемківщині москвофільство перетривало аж до Другої світової війни, а на Пряшівщині ще довше, бо аж до 1948 року.

У той час, коли вихідці з Лемківщини, українські лемки створили за океаном ще в 1936 році своє земляцьке товариство — Організацію Оборони Лемківщини — завданням якої є, як голосить сама її назва: боронити цю вітку українського народу раніше від польського загарбництва, а після Другої світової війни від польського народовбивства н а с ильно переселених на понімецькі землі лемків — то на превеликий жаль, українські вихідці з Пряшівщини, яких живе за океаном не менше від лемків, такого товариства, чи подібної організації яка займалася б обороною від зазіхань на їхню вужчу батьківщину, Пряшівщину, з боку словаків, ще досі й не створили.

На щастя цю прогалину в деякій мірі заповнює нещодавно заснований Гурток Прихильників Пряшівщини, що останньо має своє приміщення в домі Українського Соціологічного Інституту в Ню Йорку, при 231 Схід, 14-та вулиця, який своєю скромною діяльністю пригадує українцям у ЗСА, а впарі з тим усім українцям у вільному світі, що Пряшівщина — це українська земля, що її українське автохтонне населення знайшлося під великим тиском словацьких червоних асиміляторів-фашистів, та що українство в цілому світі повинно стати на оборону цієї найдальше на південний захід висуненої, її чи не найбільш мальовничої волости української землі.

Заходами цього Гуртка Прихильників Пряшівщини відкрито 24-го березня ц. р. в малій Галерії Об'єднання Українських Мистців Америки в Ню Йорку „Виставку архітектури старих церков, мистецтва і наукових видань Пряшівщини". Ця скромна, але заразом яка ж багата виставка своїми прецікавими експонатами, головним чином чудових під оглядом архітектурного мистецтва, старовинних українських пряшівських церков, була влаштована для вшанування пам'яти великого добродія Пряшівського Гуртка, сл. п. дир. Володимира Дармохвала.

Виставку відкрив голова Соціологічного Інституту, інж. Атанас Мілянич загальними заввагами про Пряшівщину, показуючи на мапі Словаччини розміщення поодиноких українських міст і сіл на Пряшівщині, в яких знаходяться експоновані на виставці українські церкви, д-р Мирослав Клюфас, організатор тієї виставки, і душа Гуртка Прихильників Пряшівщини, поділився своїми враженнями про Пряшівщину, яку він відвідав кілька разів після Другої світової війни, та пояснив, як роздобуто виставлені експонати, головним чином фотографії пряшівських церков, а інж. Іван Жуковський розповів про архітектурний стиль пряшівських церков, що є споріднений зі стилями в першій мірі лемківських, а далі бойківських і гуцульських дерев'яних церков; про Пряшівщину та про пряшівське москвофільство сказав голова ОМУА, Мих. Черешньовський.

Найцікавішими експонатами на виставці є 38 фотографій пряшівських церков, з яких декотрі є дуже старовинні, наприклад, церковця в селі Добружава, збудована 1658 року. Більшість фотографій тих церков виконано чорно - білими красками, а кілька в кольорах. Пряшівські церкви, це, як влучно характеризував інж. - архітект І. Жуковський, мистецьке чудо пряшівських народних умільців - будівничих. Є теж кілька фотографій іконостасів, чи вірніше їх частин, з церков у Лукові й Керчу, та частини розпису стіни й бані церкви в селі Кожани. Окремий цикл фотографій зображують сучасне релігійно - церковне життя українців на Пряшівщині, серед яких бачимо знімки довгорічного в'язня - мученика єпископа Української Греко - Католицької Церкви на Пряшівщині, Преосв. Василя Гопка, та теперішнього її адміністратора о. Гірки. Виставлено теж декілька творів, головним чином краєвидів Пряшівщини, кількох пряшівських образотворчих мистців, як Степан Гапан, С. Шафранський та ін., що їх випозичено на виставку від приватних колекціонерів.

Окрему увагу звертають на себе українські пряшівські видання, розміщені на од-

(Закінчення на стор. 3-ій)

З НАШИХ БУДНІВ

Справа фортепіяна

Слава Богу, що нарешті оформилась Комісія для справ Культури і Мистецтва при СКВУ і УККА, під головством нашого приятеля, мистця В. Ласовського з Ню Йорку. Ми свідомі того, що перед Комісією стоять тисячі пекучих справ культурного порядку, все ж таки сподіваємось, що одним із перших проявів її діяльности буде — допомогти Українському Музичному Інститутові сплатити борг за новий концертовий фортепіян, — потрібний Інститутові „як умерти"!

Як не побивається гайкою при битій дорозі пані професор Байлова та інші члени Управи і Вільківського гуртка, а ніяк не можуть самотужки позбутися боргу за той інструмент. Професори Інституту дають добродійні концерти на цю шляхетну ціль, учні влаштовують свої музикальні „пописи", їхні мами випікають смачні, дієтичні пляцки та інші тістечка, продають ковбаски, з капустою і без..., та, виявляється, того всього замало... Жаль, що ні ЛМКлюб, ані УМІ, не зорганізували собі досі такого щедрого мецената, як добродій Гарвардських Студій, п. Володимир Юрковський, чий дай, Боже, йому здоров'я!...

Ми не можемо нарікати, що громадянство не цікавиться працею Літературно-Мистецького Клюбу і його партнерів — музик та образотворців. Гріх було б таке казати! Так, для прикладу, на літературний вечір підписаного автора цих рядків, в дні 2-го лютого ц. р., наперло народу, мов на Сорочинський ярмарок! Автор, або „потрійний ювілят", як його хтось охристив, дуже вибачається перед тими шановними громадянами, які мусіли стояти в коридорі, бо їм забракло місця на залі. „Ювілят" сам не присів ні на хвилинку, по-перше, раз тому, що не мав крісла, а подруге, він ходив увесь час і затривожено надслухував, чи не тріщить підлога під публікою, чи не валиться клюб на мистецьку галерію ОМУА, де невтомний Михась Черешньовський саме тоді підготовляв дві виставки — пані Ірки Волосянської і небіжчика Лева Геца.

Вертаючись до справи фортепіяну, то на його викуп капнуло недавно кілька долярів з концерту творів композитора Олександра Омельського, якого дружньо підтримали красні співачки, Марта Кокольська-Мусійчук і Ганна Шерей, та скрипаль Рафаїл Венке. На жаль так є, що солісти небагацько можуть вторгувати... От, якби дали на ту ціль один концерт наші славні Ансамблі СУБ з Великобританії, то з прибутку з такого концерту можна б не тільки сплатити довг за фортепіян, але й придбати ЛМКлюбові якусь пристойнішу домівку. Заля Фешен Інституту вже давно не тріщала так від публіки, як під час концерту заграничних гостей! Недаром наш Великий Каменяр, Іван Франко, писав колись, що найкраща в усіх — заграничга квітка, а наймиліше лице, що зустрічається зрідка.

І к в р.

А. ШТЕФАН

Монс. АВГУСТИН ВОЛОШИН

У 100-РІЧЧЯ НАРОДИН БАТЬКА КАРПАТО-УКРАЇНСЬКОГО ВІДРОДЖЕННЯ.

Карпатські українці лише двох своїх великих синів назвали Батьком: О. Духновича та А. Волошина.

(1)

Вільні сини України, а перш за все карпатські українці, 17 березня 1974 згадували великого пробудителя, найбільшого сина Карпатської України цього сторіччя у соті роковини його народження.

Ті не лиш українці величали о. А. Волошина. Наведемо тут чеський, французький і англійський голос та слова українського критика. „Неделні Ліст" з листопада 1938 р. в передовій статті під назвою „Хто є Волошин?" пише між іншим: „Людина на своєму місці. Мало маємо людей такої висоти як о. д-р А. Волошин. Український народ Підкарпаття виявив для нього таку любов і таке признання, що назвав його „батьком народу". Цієї назви не установив ніякий закон — вона створена народом.

Його поява має в собі щось, що захоплює. Хоч уже не молодий, зумів пережити всю свою і свого народу трагедію. Прем'єр Волошин залишив на території, окупованій мадярами, все своє майно. Його дім в Ужгороді мадяри сконфіскували і назвали „Домом ім. реґента Гортія". Та він, махнувши рукою на своє власне добро, — почав рятувати народ. Вже у Відні під час арбітражної конференції приймає багатьох журналістів і кореспондентів, з'ясовуючи їм проблеми Підкарпаття.

Кличе на Підкарпаття закордонних журналістів, щоб вони переконалися про неправдивість вісток, що їх поширює ворожа пропаґанда. І він зумів відбити ворожу пропаґанду. Назначуючи його прем'єром — наша влада зробила найщасливіший крок", кінчить свою статтю „Неделні Ліст".

Паризький часопис „Ле Пті Парізієн" з 3 лютого 1939 р. про нашого Батька А. Волошина пише: „Часто його представляли, як типового духовника політика-дипломата з часів Ренесансу. Але цей образ рішучо фальшивий. Отець Волошин зовсім не подібний то того багатого рафінованого духовенства, що засліплювало европейські королівські двори своїм блиском та дорогоцінностями. Батько Волошин — пише далі цей французький часопис — між населенням дуже улюблений, розумний і реаліст. Він ані мрійник, ані фанатик".

Д-р Джордж В. Сімпсон, (1894-1969) професор модерної европейської історії в Саскачеванському університеті, який подорожував часто в Континентальній Европі і спеціялізувався у східньо - европейських політичних проблемах, 3 січня 1939 р. говорив в радіо про Карпатську Україну. Його промова була публікована в книжечці „Українського Національного Об'єднання в Канаді", Саскатун 1939 р., стор. 6. У цій промові він сказав: „Теперішній прем'єр Карпатської України Волошин греко католицький священик, розумний, досвідчений, культурний і ласкавий, ніхто не може обвинувачувати його фанатизмом або несамовитими політичними амбіціями".

Д-р Володимир Бірчак (1881-1946), професор Ужгородської гімназії, родом з Галичини, літературний критик і письменник - реаліст, у своїм контроверсійнім літописі - аналізі „Карпатська Україна", опублікованім в осені 1939 року гетьманським часописом „Нація в Поході" в Празі, описує без застережень критично діяльність багатьох видатних карпато - українців, але про кришталько - чистий характер А. Волошина пише так (стор. 30 - 31) : „,,... А Волошин належав завжди до перших працівників на народній ниві. Людина наскрізь чесна шляхетна, розумна й загально люблена „за його велику доброту. . . За це й назвали його всі не „державним мужем", ні не „вождем": а „Батьком". "

Паралельність рис А. Волошина та О. Духновича показується не лише в тому, що їх обох народ назвав „Батьком", але й в інших прикметах і особливостях. Обидва були віддані своїй Церкві священики „по чину Мелхиседека", Духнович був послом в мадярськім Парляменті в Братиславі, Волошин послом в чеськім Парляменті в Празі. Обидва були мучені, Духнович мадярськими і польськими вояками, Волошин совєтськими смершковцями. Та понадусе — так А. Волошин як і О. Духнович були щирі й вірні патріоти і беззастережні оборонці карпатських українців. Двадцяте сторіччя дало поневоленим народам нові можливості. А. Волошин бачив і розумів це й став народним провідником тієї боротьби, яка веде Карпатську Україну на широкі шляхи свободи у вільній Соборній Українській Державі. Ця боротьба тяжка й довга, але перемога певна.

***

А. Волошин народився 17 березня 1874 року в Келечені, недалеко від Галицької границі, на південь від Волосянки, у Волівськім окрузі. Родина Волошинів походила з лучанських лібертинів (вільних селян біля Мукачева). Батько і дідо були священики, мати його Емілія Зомборі, дочка греко-католицького священика. Хоч багатьох греко-католицьких священиків розговірна мова була вже мадярська по 1870 р., бо від 1860 вже не було руських середніх шкіл, у батьків А. Волошина і в родині говорили по-руськи.

(Продовження буде).

Стейтова легіслятура схвалила 70 мільйонів на підтримку засобів масової транспортації міста Ню Йорк

Олбані. — У четвер, 28-го березня, нюйоркська стейтова легіслятура проголосувала призначити 70 мільйонів долярів на підтримку засобів масової транспортації міста Ню Йорк, таким чином створюючи можливість, що таки пощастить задержати кошти проїзду нюйоркськими підземками та автобусами на теперішньому рівні, тобто 35 центів — принаймні до листопада ц.р. Губернатор Малколм Вілсон повідомив, що підпише цей законопроєкт в понеділок, 1-го квітня. Місто Ню Йорк також має призначити 70 мільйонів долярів на ту ціль, а стейтові та міські чинники вимагатимуть, щоб федеральний уряд призначив 200 мільйонів допомоги. Законопроєкт, схвалений стейтовою легіслятурою Ню Йорку, також призначує 30 мільйонів долярів на підтримку залізничих та автобусових ліній поза містом Ню Йорк і пропонує випуск бондів вартости 250 мільйонів долярів на транспортаційні цілі. Крім того, законопроєкт пропонує призначити додаткових 30 мільйонів для „фонду наглої потреби", з якого могли б користати ті залізничі лінії, яким загрожує банкротство, великий упадок в приходах тощо.

ПРЯШІВЩИНА СТУКАЄ ДО НАШОГО СУМЛІННЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ному невеличкому столикові — наукові й белетристичні книжки й журнали, видавані Культурною Спілкою Українських Трудящих в Пряшеві, філією Філософічного Факультету ім. Шафарика в Пряшеві, та В-вом Музею Української Культури в Свиднику. Серед них є такі цікаві видання, як „Писанки" (на Пряшівщині) Павла Марковича, „Музичні інструменти" (на Пряшівщині), автор не названий, „Словаки й Українці", Павла Мольнара, „Література чехословацьких українців за роки 1945-1967", кілька примірників літературно - мистецького журналу „Дукля", раніше квартальника, а тепер двомісячника, та інші.

Про те, як словаки, подібно як їхні сусіди з північного боку Карпат, поляки, безсоромно присвоюють собі, чи вірніше, крадуть українські церкви й ікони, та записують на своє мистецьке конто, яскраво свідчить виставлений примірник туристичного довідника п. з. „Чехословакія" з підзаголовком „Словацькі дерев'яні церкви". У цьому люксусовому, ілюстрованому частинно в кольорах, довіднику, надрукованому в трьох мовах — англійській, французькій і німецькій — виданому Комітетом Туризму Словацької Національної Ради в Братиславі (рік видання не зазначено), словацькі шовіністи пишуть, що ці українські пряшівські дерев'яні церкви — це „словацькі дерев'яні церкви на Східній Словаччині", як вони називають українську Пряшівщину (Як це дуже нагадує недавнє називання української Галичини „Східньою Малопольською"!). Несовісні словацькі присвоювачі українських церков на Пряшівщині, забувають, що словаки є католицького або євангелицького віровизнань, і їхні костьоли чи кірхи переважно будовані з каміння або цегли, та що в них зовсім немає ні іконостасів, ні ікон. Отак, раніше поляки стали безсоромно привласнювати собі українські лемківські ікони й церкви, а тепер за їх прикладом йдуть словаки, і теж безсоромно присвоюють собі українські пряшівські дерев'яні церкви.

Гурткові Приятелів Пряшівщини треба подякувати за влаштування цієї цінної виставки пряшівського церковного мистецтва, бо нею вони стукають до сумління українців, в першій мірі за океаном, а далі всіх українців у цілому вільному світі, а також українців на рідних землях, щоб ми усі разом виступили в оборону української Пряшівщини й пряшівських українців.

Найвища пора, щоб вихідці з Пряшівщини за океаном, де їх проживає велике число, створили свою сильну земляцьку організацію, подібну до тієї, що її мають українські вихідці з Лемківщини, яка стала б енергійно й голосно захищати свою вужчу батьківщину - Пряшівщину та її українське населення перед захланними зазіханнями.

Привітання Ансамблів СУБ в Українському Народному Домі в Ню Йорку

Треба признати, що гостинний концерт ансамблів Союзу Українців Великої Британії — хору „Гомін", танцювального ансамблю „Орлик" і соліста-бандуриста Володимира Луцева, який відбувся в неділю, 24-го березня в Ню Йорку, був один з найбільш перекоюючих і будуючих концертів цього сезону в нашому місті. Це була свого роду національна маніфестація, доказом чого був не тільки сам концерт, але також поконцертова зустріч в Українському Народному Домі, на яку зібралося біля 400 осіб, молодих і старших, щоб привітати гостей з Англії. Зустріч влаштували Екзекутива УККА спільно з Комітетом Об'єднаних Українсько-Американських Організацій Великого Ню Йорку — Відділу УККА.

Після коктейлю, вечір відкрив екзекутивний директор УККА мгр Іван Базарко і після привітання гостей відмітив, що ансамблі в дуже оригінальний спосіб відзначують своє 25-річчя, об'їжджаючи наші громади в Канаді і Америці, сповнюючи при тому велику роботу: пропаґують красу української пісні і вливають в наші серця піднесення і єдність.

Ансамблі вітали: голова КОУАО адв. Роман Гуглевич, дякуючи за мистецьку насолоду; голова Політичної Ради УККА проф. Іван Вовчук запропонував „многоліття", що підхопила заля і стоячи відспівала тричі многоліствіє гостям; д-р Р. Дражньовський — вручив на руки диригента Бабуняка подарок від Станиць Дивізійників в Ню Йорку і Ню Джерзі та Б-ва „Броди Лев"; інж. Р. Степаняк — склав привітання від мистецьких одиниць Ню Йорку; голова хору „Думка" інж. Б. Рак, який ставив зорганізованість українців Англії за взірець для інших громад; д-р С. Галамай вітав гостей від Організацій Українського Визвольного Фронту; мгр Є. Гановський від ГУ СУМА, відмічуючи, що Головна Управа запросила всіх учасників турне до Радіо-Сіті на імпрезу на кошт СУМА; від УНСоюзу привітання склав заступник головного предсідника проф. І. Тесюк; д-р І. Жуковський від Літературно - Мистецького Клюбу, Авраменко від себе; о. д-р В. Гавліч дякував ансамблям за мистецьку насолоду; Е. Манацький від Комітету Бережанщини, враховуючи те, що серед співаків багато уродженців Бережанщини; д-р І .Козак від ОбВУА, адв. Германюк від УНДому. Мгр Іван Базарко представив керівників мистецьких одиниць: Ярослава Бабуняка, Марію Бабич і Дмитра Парадюка, Вол. Луцева і Лесю Луців, дружину маестра, як також деяких визначних осіб на залі, між ними також головного предсідника УНС Йосипа Лисогора з дружиною.

За привітання дякував усім організатор турне Володимир Луців, а при тому просив передати його персональне вибачення проф. д-р Левові Добрянському, якого він мав представити на концерті публіці, але через технічні справи не міг цього зробити. Вкінці офіційно в імені Союзу Українців Британії подякував Централі УККА, Комітетові Об'єднаних Українсько- Американських Організацій, Головній Управі СУМА, Т-ву І Укр. Дивізії, Пластові, мгр-ові І. Базаркові персонально, і всім що допомогли перетворити концерти у справжні маніфестації – дир. Іван Равлюк.

Зустріч закінчив мгр І. Базарко подякою гостям і тим, що допомогли зорганізувати вечір: м'ясарській фірмі Познахівський-Струк з Пассейку за безкоштовну доставу їхнього товару (76 ф. м'ясива) і Анні Сливці за приготування перекуски.

Розпочату о. д-ром В. Гавлічем молитву-пісню „Боже вислухай благання" підхопили присутні і цим було закінчено цю імпрезу.

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США

з великим смутком повідомляє, що 3-го січня 1974 року, після довгої і тяжкої хвороби, в Єрусалимі, на 89-му році життя помер

Проф. Д-р СОЛОМОН ҐОЛЬДЕЛЬМАН

дійсний член Української Вільної Академії Наук, науковець і громадсько-політичний діяч, член Центральної Ради і Малої Ради, секретар праці, товариш міністра торгу і промисловости Української Народної Республіки.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Дружині Покійного висловлюємо глибоке співчуття.

УПРАВА УВАН у США

УПРАВА НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ім. ШЕВЧЕНКА в ЗСА

ділиться сумною вісткою з Членством НТШ і Прихильниками української вільної науки, що 26-го березня 1974 р. відійшов у Вічність на 60-му році життя

сл. п. Д-р БОГДАН ОЛЕСНИЦЬКИЙ

довголітній член НТШ, провідний меценат української вільної науки і визначний суспільно-громадський діяч в краю та на еміграції.

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 30-го березня 1974 р. в Нюарку, Н. Дж. з церкви св. Івана Христителя на український православний цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Достойним Дружині і Матері Покійного, Дітям та Родині, складаємо щирі слова співчуття у їх тяжкому горю.

УПРАВА НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ім. ШЕВЧЕНКА в ЗСА

У ОДИНАДЦЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п. ІРЕНИ з ПАЛАМАРЧУКІВ ПИЗЮР

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ І ПАНАХИДИ

в суботу, 6-го квітня 1974 року

о год. 9-ій ранку в Церкві УСПЕННЯ ПРЕСВ. БОГОРОДИЦІ в СТ. ЛУЇС, Мо., і

о год. 8:30 ранку в Церкві СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ в НЮАРКУ, Н. Дж.

ЕВГЕН ПИЗЮР — муж
МАКСИМ — син
ОМЕЛЯНА і МИХАЙЛО ЦЯПКИ — тета і вуйко
ОРЕСТ з дружиною ЛІДІЄЮ та
УЛЯНА з мужем БОРИСОМ ГЛИНСЬКИМ — кузини

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США

З великим сумом повідомляємо, що 26-го березня 1974 року на 60-му році життя в Нюарку, Н. Дж., упокоївся

Д-р мед. БОГДАН ОЛЕСНИЦЬКИЙ

меценат і довголітній член Фундації Академії, видатний лікар-гуманіст і громадський діяч.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Родині Покійного висловлюємо глибоке співчуття.

УПРАВА АКАДЕМІЇ

Замість квітів на свіжу могилу

сл. п. Катерини Білик

складаємо

10.00 дол. на Видавничий Фонд „Смолоскипу" і 10.00 дол. на Допомоговий Фонд Українського Золотого Хреста.

Дочкам Покійної з їх Родинами складаємо вирази глибокого співчуття.

МІРА і АНДРІЙ ПОВХИ
ЛЮБОВ і ЛЮБОМИР БІЛИКИ
ГАЛИНА і РОМАН БІЛИКИ

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. Лідії Гавриляк

складають 100.00 долярів на Фонд Катедри Українознавства в Гарварді.

ВОЄВІДКИ

СПІЛКА УКРАЇНСЬКИХ ЖУРНАЛІСТІВ АМЕРИКИ (СУЖА)

у глибокому смутку повідомляє, що 26-го березня 1974 р. передчасно, на 60-му році життя, помер

Д-Р БОГДАН ОЛЕСНИЦЬКИЙ

член і жертвенний добродій СУЖА.

Достойним: Дружині, Матері, Дітям і всій Родині висловлюємо щире співчуття.

УПРАВА

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього ненадійно відійшов від нас в дні 12-го січня 1974 року наш Найдорожчий МУЖ і БАТЬКО

бл. п. Мгр ЄВГЕН ДАНИЛЮК

залишаючи в наших серцях невимовний біль та невгасаючий смуток.

І в тих хвилях нашого страшного горя, ми зазнали стільки співчуття, прихильности та щирости від різних осіб, що прямо не находимо слів, щоби висказати нашу найщирішу подяку та хоч частинно сплатити довг вдячности за те все.

В першій мірі наша найщиріша подяка Впр. о. д-рові В. Гавлічеві, ЧСВВ, Впр. о. д-рові Б. Сютикові, ЧСВВ, Впр. о. крилошанинові В. Андрушкові та Впр. о. пароховi Л. Мудрому за їхню участь у Панахидах та похоронних відправах. Зокрема дякуємо Впр. о. В. Гавлічеві за його зворушливі та теплі слова прощання Покійного в церкві св. Юра, його слова під час поминків та вкінці за його теплу згадку про Покійного на радіоавдиції оо. Василіян.

Глибока подяка Хорові „Думка", що під диригентурою Вп. мґра Л. Крушельницького причинився своїм зворушливим співом до звеличення заупокійних відправ, а Вп. інж. Б. Ракові, Вп. Е. Камінському, Вп. д-рові Б. Бабієві та Вп. мґр. Я. Щербанюкові за їхні щирі слова прощання.

Ми невимовно вдячні нашій усій ближчій та дальшій Родині, Приятелям та Знайомим, що так численно взяли участь у Панахидах та похоронних відправах, прибувши навіть із дальших сторін. Наша щира подяка за їхні молитви, вискази співчуття та розради, квіти на свіжу могилу а то так численні жертви на Служби Божі, на Фонд Будови Церкви св. Юра, радіоавдицію оо. Василіян та інші добродійні цілі.

Зокрема до глибини душі ми незвичайно зворушені тими так обильними жертвами на стипендійний фонд для наших нелітніх синів. Ми не зможемо того забути. Наша невимовна вдячність для всіх Жертводавців, та наша щира подяка Вп. інж. Р. Яцушкові та Вп. мґр. В. Слижеві, що занялися переведенням тієї акції.

Ми щиро вдячні нашому Вуйкові мец. Р. Гуглевичеві за його зворушливе прощання Покійного над відкритою могилою та переведення заупокійної трапези. Ми глибоко в пам'яті заховаємо прощальні слова, що їх так щиро висказали під час поминок Вп. мґр. Л. Крушельницький, Вп. інж. д-р М. Клюфас, наш кузен д-р Т. Сендзік та наш свояк Йосиф Данилюк, а Вп. ред. М. Галіву ми невимовно вдячні за поміщення так теплої згадки про Покійного на сторінках „Свободи".

Рівнож наша щира подяка Ресторанові Українського Народного Дому та усім Вп. Паням, які причинилися до так гарного приладження трапези.

Вкінці наша подяка похоронному заведенні П. Яреми за солідне та дбайливе переведення похоронів.

Ми вдячні Усім за все добро, яке нам зробили в той страшний для нас час, і дякуємо якнайщиріше Усім ще раз, та Всевишнього молимо, щоби дарив усіх щедрими ласками, а Нашого Незабутнього Мужа і Батька нагородив щасливою вічністю за всі Його так многі добрі діла на тій землиці.

Вдова — НАДІЯ
Сини — НЕСТОР і АДРІЯН

Ділимося сумною вісткою з Українським Громадянством, а зокрема з Українськими Організаціями й їх Членством, що 26-го березня 1974 року помер

сл. п. Д-Р БОГДАН ОЛЕСНИЦЬКИЙ

видатний діяч руху за Патріярхат — заступник голови Ради Українських Організацій ЗСА за Патріярхат Помісної Української Католицької Церкви.

Складаючи найщиріші вияви співчуття Родині Покійного, для вшанування Його світлої пам'яті, просимо складати пожертви на Патріярший Фонд, якого Покійний був ревним реалізатором.

РАДА УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ЗСА ЗА ПАТРІЯРХАТ ПОМІСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

ЮВІЛЕЙНІ СВЯТКУВАННЯ УСТ ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ

Гаківкова дружина „Ч. Січ" відбуде святкові змагання

В рямках Ювілейних, спортових імпрез, що відбудуться на протязі Ювілейного Року „Ч. Січі" першою такою імпрезою будуть товариські гаківкові змагання, що його відбуде наша дружина з півпрофесійним клюбом „Сейберс", дня 31 березня ц. р. о год. 1-ій по полудні на льодовій арені Айронбавнд.

В цьому році промине вже 10 років від часу, коли в Нюарку започаткувалася серед нашої молоді гаківка. Ініціятором її був люблений всією нашою молоддю о. парох і директор школи св. Івана Хрестителя — Ярослав Дибка. В 1970 році УСТ „Ч. Січ" дала справжню можливість правильному існуванню української гаківкової дружини, приймаючи цей гурт спортовців в свої ряди. Зреорганізувавши і зміцнивши свою дружину „Ч. Січ" зголосила її до Гаківкової Ліґи Велі Скейтерс, в якій наші юнаки в своєму першому сезоні зайняли 5-те місце, а в „плей оф „Б" групі — перше. В другому сезоні „Ч. Січ" виступила в двох ліґах в згаданій вже „Велі Скейтерс" і Гаківковій Лізі Юньйон Кавнті, в яких осягнула відповідне І-шо і ІІ-ге місця та здобула в обидвох першенство і трофеї „плей оф". В ІІ-му своєму сезоні, що саме припав в Ювілейному році „Ч. Січ", наша дружина відзначила його здобуттям чемпіонату Ліґи Юньйон повіті і саме тепер бере участь в „плей оф".

Індивідуальні осяги змагунів в сезоні 1973-74 рр.

Валентин Олійник — 10 ґолів, 11 асистів, 21 точок; Андрій Балицький — 9 ґ., 8 а., 17 т.; Данило Кох — 8 ґ., 9 а., 17 т.; Данило Сурович — 7 ґ., 10 а., 17 т.; Йосип Гудак — 6 ґ., 7 а., 13 т.; Марко Квін — 5 ґ., 7 а., 12 т.; Антін Мушато — 4 ґ., 4 а., 8 т.; Петро Мельник — 3 ґ., 4 а., 7 т.; Роман Семенюк — 3 ґ., 3 а., 6 т.; Зенон Семанишин — 3 ґ., 3 а., 6 т.; Любомир Семенюк — 4 ґ., 1 а., 5 т.; Іван Сурович — 3 ґ., 2 а., 5 т.; Б. Смоковський — 1 ґ., 4 а., 5 т.; О. Кузів — 1 ґ., 2 а., 3 т.; М. Будний — 0 ґ., 1 а., 1 т.

Воротарі „Ч. Січі": Іван Барбадин і Й. Смоковський пропустили найменшу кількість ґолів в лізі. В дружині ще виступали: Г. Буняк, М. Лящук, Б. Дзіман, П. Меле, Т. Феґер і В. Заліско. На вже згадані святкові змагання гаківкарів „Ч. Січі" з професіоналами „Сейберс", провід ланки, як і Ювілейний комітет щиро запрошує всіх своїх симпатиків і ґостей з обидвох сторін Гадсону. Доїзд з Ню Йорку до арени в Нюарку 20 хвилин автом шляхом ч. 1-9, виїзд (Ехіт) на Вільсон евеню в Нюарку — вправо, доїхати до Рома стріт, — повернути знову вправо, їхати 3 бльоки прямо до арени. З південного напряму із шляху ч. 1-9 з'їзд (ехіт) на Деленсі ст., до Вільсон ев. вліво, далі вправо до Рома ст. і до Арени.

П. Семенюк
ланковий

СССР не дозволяє на виїзд американським громадянам

Москва. — Понад 600 осіб, в тому 12 американських громадян, вже від довгих років безуспішно стараються за совєтські виїздні візи. Народжена в Ню Йорку Елеонора Ієчепене, яка проживає в Литві, старається за право на поворот до ЗСА вже понад 30 років і в її справі перед 30-ти роками інтервенював в совєтському уряді тоді ще урядовець американської амбасади в СССР, а тепер американський амбасадор в СССР Валтер Дж. Стоссел мол. З аплікацією цієї самої жінки він зустрівся тепер, прибувши до Москви на посаду амбасадора. З усіх 12 американських громадян, які хочуть виїхати з СССР, — 10 народилося в ЗСА, один є сином батьків — американських громадян, а один є натуралізованим американським громадянином. У цьому першому випадку йдеться про українця, мати якого живе під сучасну пору у Філядельфії. Амбасадор Отоссель повновно підніс питання віз для всіх цих аплікантів перед совєтським урядом, але покищо не відомо, чи його заходи увінчаються успіхом.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

КУДИ СПРАВИВСЯ НАШ СВІТ?

- Чому так швидко й широко зростають ненависть, злочин і розпусність?
- Чи часто повторена пересторога, що зближається кінець світу, гідна довір'я?

Читайте пояснення й відповіді на ці та подібні питання в українському журналі ОЗНАКИ НАШОГО ЧАСУ.

Щоб без жодного зобов'язання одержати безплатні зразкові числа цього помічного журналу, пишіть до:

SIGNS OF OUR TIME
1350 Villa Street
Mountain View, Calif. 94042